

Kolonievogels in Twente 2014

Een van de vele projecten van Sovon is het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels met betrekking tot de integrale telling van kolonievogels in Nederland. Ook in Twente zijn er vele kolonies die jaarlijks via standaardtellingen door een vaste groep tellers worden gevolgd. In het volgende overzicht zijn de resultaten te zien van de tellingen in het afgelopen jaar.

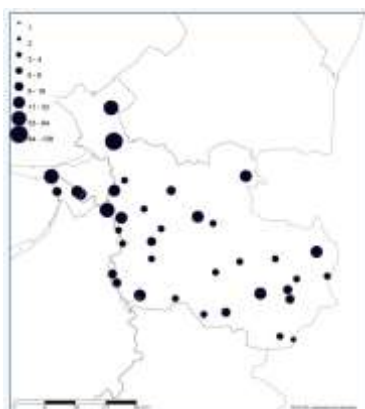
Aalscholver

Sinds 2012 heeft de Aalscholver zich als broedvogel gevestigd binnen de gemeente Losser. Op de drijvers van de kabel voor de zandzuiger op de Oelemars heeft een paartje in 2012 en 2013 een nest gebouwd, gebroed en jongen groot gebracht. Dit jaar is het voltooid nest van de drijvers gegleden. Helaas hebben de Aalscholvers geen poging ondernomen om een nieuw nest te bouwen. Aalscholvers zijn als broedvogel uitermate schaars in Twente. Enkele jaren geleden was er ook kortstondig een kleine kolonie van 3 tot 4 nesten bij het Lonnekermeer. Inmiddels bestaat deze kolonie niet meer. De nieuwe locatie op de Oelemars is dus pas de tweede kolonie in Twente.

Blauwe Reiger

De terugval in 2009 bedroeg 18,5 %, in 2010 ongeveer 17 %. In 2011 was er een stabilisatie. In 2012 bedroeg de achteruitgang 14 % en in 2013 zelfs 15 %. De Twentse populatie is daarmee vergeleken met 2008 in vijf jaar tijd meer dan gehalveerd. Dit jaar is deze dalende tendens doorbroken en is het aantal bewoonde reigernesten met 14 % toegenomen. De kolonie in Markvelde is helaas niet meer toegankelijk voor tellers.

Naam kolonie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Tellers
Begraafplaats Almelo	8	15	16	18	20	13	21	7	Wim Nijkamp
Weerselo	7	13	9	7	8	4	2	5	Wim Wijering
Schapendijk, Wierden	9	4	8	4	5	5	6	6	Ben Nijeboer
Breeriet, Delden	64	69	56	43	45	33	12	26	Sytze Wouda
Lonnekermeer, Hengelo	13	9	5	2	7	11	8	11	Harry de Jong
Singraven, Denekamp	38	42	33	22	20	21	23	29	Harm Meek
Weldam, Goor	14	7	7	4	5	5	4	9	Henri Bouwmeester
Markvelde	8	8	0	5	2	5	nt	nt	Chris Koens
Witte Veen, Buurse	12	16	7	5	9	5	3	4	Erik Foekens
Waterwingebied Enschede	11	16	14	10	8	6	9	9	Piet Kokke
Buurerbeek, Buurse	17	22	16	13	12	10	5	8	Aldert Schenk
Hulsbeek, Oldenzaal	5	6	7	7	6	7	6	5	Peter Bleijenberg
De Poppe, De Lutte		1	2	3	3	7	6	6	Ruud Kuipers
Oelemars, Losser			1	1	1	0	0	0	Henk Noordkamp
Wenninkweg, Markelo		10	13	17	9	5	11	7	Arie Langendoen
Enterveen			1	0	0	0	0	0	Arie Langendoen
Totaal	206	238	195	161	160	137	116	132	

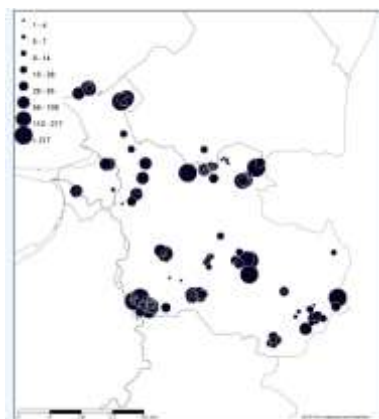
Verspreiding van kolonies van de Blauwe Reiger in Overijssel (Sovon)

Roek

Deze soort kent tientallen kolonies in Twente, die zich bovendien ook nog wel eens verplaatsen, meestal door verstoring door menselijk ingrijpen. Om enigszins een overzicht te geven zijn de kolonies per stad of dorp gebundeld. In Almelo en Wierden zijn de vele kleine kolonies samengevoegd tot gebiedskolonies.

Het aantal Roeken is in zijn totaliteit de laatste jaren gestaag afgenomen met in 2013 en 2014 een kleine opleving. De tellers in Wierden en Almelo waren Hans v.d. Berg, Henk v.d. Aa, Hans van Leeuwen en Boudewijn Heuseveldt. In Losser en Overdinkel telden Leo Hassing en Ben Hulsebos. In Hengelo was dat Piet Kokke en Harry de Jong. In Enschede telden Bé van Kuik, Piet Kokke, Gerrit Wesseloo en Aldert Schenk. In Lonneker was René Wijering actief en in Haaksbergen en St.-Isidorushoeve Harry Konniger. De tellingen in Markelo zijn verricht door Henri Bouwmeester. Bij Holten zijn de kolonies geteld door Ben Nijeboer en René Wijnbergen en de kolonie in Denekamp door Harm Meek. In Nijverdal is geteld door Machiel oude Veldhuis en in Vriezenveen door Henk v.d. Aa. In Holten en Nijverdal zijn ook kolonies die in het naburige district Overijssel-West liggen. Deze zijn niet weergegeven in de tekst en de tabel.

Gebied	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wierden	317	322	164	156	189	207	147	199
Almelo	814	950	925	854	773	726	789	736
Losser	211	158	154	174	218	256	234	259
Hengelo	30	35	29	39	39	61	51	59
Enschede	324	301	302	291	274	280	264	305
Lonneker	19	29	28	34	37	45	58	1
Haaksbergen	163	173	140	159	67	134	118	152
St.-Isidorushoeve	14	11	10	2	0	0	0	0
Overdinkel	3	11	14	31	21	5	0	0
Markelo	0	0	0	0	0	1	0	0
Nijverdal				4	0	0	28	16
Holten		70	75	89	141	80	130	85
Denekamp				3	1	3	1	8
Vriezenveen						19	22	21
Totaal	1895	2060	1841	1836	1760	1817	1842	1841

Verspreiding van de kolonies van de Roek in Overijssel (Sovon)

Huiswaluw

De resultaten van 2012 lieten nog een afname zien van meer dan 14% ten opzichte van 2011 en daardoor werd toen het laagste aantal sinds 2006 bereikt. In 2013 is de neergang echter gestopt en is er zelfs in zijn totaliteit een zeer bescheiden stijging te zien, hoewel er ook kolonies zijn waar nog steeds een daling plaats vindt. In 2014 is de daling slechts minimaal geweest.

In Twente wordt het gehele noordoostelijke deel met o.a. Geesteren, Vasse, Mander, Lattrop, Tilligte, Agelo, Ootmarsum, Denekamp, Saasveld, Weerselo, Oldenzaal, De Lutte, Overdinkel en Losser door de Natuur- en Vogelwerkgroep "De Grutto", VWG Losser, Heemkunde Ootmarsum en de werkgroep flora en fauna van Heemkunde Denekamp geteld. Dit

betreft een zeer groot gebied met honderden kolonies en met 39 tellers. De coördinatie van de tellingen en het binnenhalen van de gegevens is in handen van Gerard Boerrigter.

Gebied	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	tellers
Noordoost-Twente	1945	2058	2116	2111	2007	1742	1721	1699	Diverse verenigingen
Zuidwest-Enschede	32	24	26	17	25	18	48	48	Jan Stufken
Zonnebeek, Enschede					40	25	19	24	Jan Stufken
Glanerbrug	14	4	6	2	3	5	4	8	Erik Foekens
Holterhof-Enschede	7	11	9	9	9	8	7	3	Erik Foekens
Buurse							3	9	Erik Foekens
Daarle	41	33	23	24	24	33	24	23	Albert Stevens
Diepenheim	78	71	70	61	62	53	46	44	Chris Koens
Hof te Boekelo	13	-	-	-	-	-	-	-	Bert Hoitzing
Hellendoorn	44	39	33	38	22	24	18	24	Jos v. Tongeren
Sint Isidorushoeve	12	33	35	38	38	12	17	19	Tim Asbreuk
Elsen				20	9	4	5	0	Arie Langendoen
Markelo			1	6	15	21	38	42	Arie Langendoen
Nijverdal								7	Jos v. Tongeren
Totaal	2186	2273	2319	2326	2247	1931	1978	1950	

Kokmeeuw

De Kokmeeuwen in het Haaksbergerveen dreigden de hoogveenvorming te verhinderen door eutrofiëring van de vennen. Dit gevaar is nu van de baan. Vermoedelijk zijn de vogels uiteindelijk naar het naburige Zwillbrocker Venn in Duitsland uitgeweken, waar zich duizenden broedparen ophouden. In het Wierdense Veld is in 2013 een nieuwe kolonie ontstaan.

Naam kolonie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	tellers
Engbertsdijksvenen	590	299	239	175	165	362	150	0	Geert Euverman
Haaksbergerveen	1000	1200	1000	1500	2000	60	0	0	Roy Dear
Buurserzand		16	0	0	0	0	0	0	Wim Bosch
Wierdense Veld							80	210	Gerrit Dommerholt

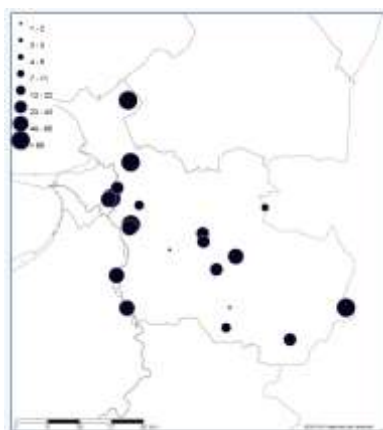
Oeverzwaluw

In de Losserse wand waren dit jaar 109 nesten aanwezig met daarnaast nog 60 nesten in het naastgelegen zanddepot. In het overzicht is goed te zien dat de kolonies vaak maar enkele jaren bezet zijn, omdat de zwaluwen meestal in tijdelijke gronddepots hun nesten graven. De kunstwanden bevinden zich op de Oelemars in Losser, de Groene Mal in Nijverdal en Dannenkamp in Hoge Hexel.

In maart wordt de wand op de Oelemars in Losser weer oeverzwaluwklaar gemaakt (foto: Ben Hulsebos)

Naam kolonie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Tellers
Engbertsdijksvenen	4	3	2	0	0	0	0	0	Hans van den Berg
Lutterzand	8	0	0	0	0	0	0	0	Bennie Egberink
Oelemars, Losser	70	156	156	138	144	72	112	169	Leo Hassing, Ben Hulsebos
Domelaar, Markelo	40	47	0	5	26	5	15	0	Arie Langendoen
Domelaar 2, Markelo				67	28	0	0	?	Henri Bouwmeester
Rutbekerveld, Enschede	80	100	40	50	15	70	0	40	Jan Stufken, Gerrit Wesselor
Balderhaar, Kloosterhaar	28	16	8	1	24	21	16	11	Richard Gerritsen
Stepelo	15	0	0	0	0	0	0	0	Laurents ten Voorde
Twentekanaal, Goor	13	0	0	0	0	0	0	0	Henri Bouwmeester
Twentekanaal, Markelo		10	0	0	2	0	0	0	Henri Bouwmeester
Groene Mal, Nijverdal	0	85	70	0	50	53	3	0	Machiel oude Veldhuis
Zuidbroek, Wierden					20	0	0	0	Hans van Leeuwen
Dannenkamp, Hoge Hexel					15	25	57	59	Ben Tilanus
Zonnebeek, Enschede					10	6	0	0	Jan Stufken
Stokkumervlier, Markelo				11	15	18	9	14	Henri Bouwmeester
Diepenheim							30	?	Henri Bouwmeester
Elsen							2	2	Henri Bouwmeester
Zanddepot Wierdense Veld								25	Gerrit Dommerholt
Totaal	258	417	276	272	349	270	244	320	

Verspreiding van de kolonies van de Oeverzwaluw in Twente (Sovon)

Voor alle kolonievogeltellers die aan deze tellingen hun bijdrage hebben geleverd uiteraard mijn hartelijke dank. Ook lovenswaardig is dat de gegevens al vaak direct na de tellingen bij Sovon bekend waren.

Ben Hulsebos, Districtscoördinator Sovon Twente
benhulsebos@home.nl